

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๘๕๑๓

ที่ กษ ๐๙๐๒/จ ๕๑๕ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการคัดเลือก

เรียน ลนท./ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ. ๑ - ๘/กตบ./สนท./กพร./กปร./ผชช./กวม. และกกย.

สวพ.๒ ส่งคำขอเข้ารับการคัดเลือกเพื่อขอประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น นายสุรพงษ์ อนุตธโต ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ (ตล.๑๕๕๙) กลุ่มวิจัยและพัฒนา ศวพ.พิจิตร สวพ.๒ ขอเข้ารับการคัดเลือกเพื่อประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ และส่วนราชการเดิม

ขอประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการคัดเลือก ชื่อผลงาน พร้อมเค้าโครงเรื่อง และสัดส่วนของผลงาน โดยสามารถดูบทคัดย่อและสัดส่วนของผลงานได้จาก Website ของ กกจ. และหากประสงค์จะทักท้วง โปรดแจ้งที่ กกจ. ภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

จึงเรียนมาพร้อมนี้เพื่อโปรดทราบ

(นายปรัชญา วงษา)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

บทคัดย่อผลงาน/เรื่องย่อ

ลำดับที่ 1

เรื่อง การพัฒนามาตรฐาน มกษ. 9001-2556: กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ตามภารกิจของกลุ่มงาน

ระยะเวลาของผลงาน 1 พฤศจิกายน 2557 ถึง 30 กันยายน 2561

ผู้ดำเนินการและสัดส่วนความรับผิดชอบ

1. นายสุรพงษ์ อนุตธโต ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่มวิจัยและพัฒนา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร จังหวัดพิจิตร
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก
รับผิดชอบในฐานะ หัวหน้าโครงการ (80%)
2. นายบุญเลิศ สอดสิทธิศักดิ์ ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก
รับผิดชอบในฐานะ ผู้ร่วมโครงการ (20%)

บทคัดย่อ/เรื่องย่อ

ตามที่ประเทศไทยได้มีการนำระบบการจัดการคุณภาพ (Quality Management system: QMS) มาประยุกต์ใช้เพื่อให้การผลิตในระดับฟาร์มเกษตรกรได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัย ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้บริโภคตั้งแต่ปี 2544 จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานการผลิตระดับฟาร์มที่เรียกว่าการรับรองการผลิตพืชตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช พ.ศ.2547 เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจรับรองแหล่งผลิต GAP พืช ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนมาใช้มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (มกษ. 9001-2556) มีข้อกำหนด 116 ข้อ จำแนกเป็นข้อกำหนดหลัก 23 ข้อ ข้อกำหนดรอง 41 ข้อ และข้อแนะนำ 52 ข้อ โดยเกณฑ์การตัดสินเกษตรกรต้องสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดหลักได้ครบทุกข้อกำหนด ข้อกำหนดรองปฏิบัติได้อย่างน้อยร้อยละ 60 และคำแนะนำไม่นำมาใช้ในการพิจารณาตัดสิน นอกจากนี้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกที่มีข้อตกลงให้ประเทศสมาชิกปรับมาตรฐาน GAP ระดับประเทศให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐาน ASEAN GAP ซึ่งมีข้อกำหนด 226 ข้อกำหนด จำแนกเป็น 4 module ได้แก่ Food safety 84 ข้อกำหนด, Environmental management 59 ข้อกำหนด, Worker health, safety and welfare 29 ข้อกำหนด และ Produce quality 54 ข้อกำหนด เมื่อพิจารณาข้อกำหนด มกษ.9001-2556 บางส่วนยังไม่สอดคล้องกับ ASEAN GAP งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงมาตรฐานการผลิตพืชบนพื้นฐานการปฏิบัติของเกษตรกร จึงได้นำข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนการปฏิบัติของเกษตรกรที่ขอการรับรองแหล่ง GAP พืช ตาม

มาตรฐาน มกช.9001-2556 ของจังหวัดกำแพงเพชรในปีงบประมาณ 2558-2559 เป็นฐานข้อมูลสำหรับจัดทำข้อเสนอการปรับระดับข้อกำหนดของ GAP พืชอาหาร โดยมีแปลงขอการรับรองจำนวน 959 แปลง คิดเป็น 6,931.77 ไร่ จำแนกเป็นปี 2558 และ 2559 จำนวน 458 แปลง คิดเป็น 4143.43 ไร่ และ 501 แปลง คิดเป็น 2788.34 ไร่ ตามลำดับ ได้รับการรับรองรวม 379 แปลง 4,554.44 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.52 ของแปลงที่ขอการรับรอง โดยแปลงที่รับรองในปี 2558 และ 2559 จำนวน 160 แปลง คิดเป็น 3045.62 ไร่ และ 219 แปลง คิดเป็น 1508.82 ไร่ ตามลำดับ พืชที่ได้รับการรับรองมากที่สุด ได้แก่ ลำไย 3,622.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.87 ของพื้นที่การผลิต รองลงมาได้แก่ มะม่วง 705.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ของพื้นที่การผลิต เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติของเกษตรกรระหว่างปี 2558 และ 2559 พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของเกษตรกรตามข้อกำหนดรองได้ร้อยละ 64.52 และ 68.71 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของเกษตรกรได้ร้อยละ 68.03 และ 69.87 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติทั้งข้อกำหนดรองและข้อเสนอแนะมีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (p -value = 0.000, 0.001 ตามลำดับ) โดยข้อกำหนดรองที่เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้ดีที่สุดได้แก่ ข้อที่ 2 พื้นที่ปลูก, ข้อที่ 1 น้ำ และ ข้อที่ 8 บันทึกข้อมูลและการตามสอบ คิดเป็นร้อยละ 3.03, 25.76 และ 28.35 ส่วนข้อเสนอแนะข้อกำหนดที่เกษตรกรปฏิบัติได้ดีที่สุดได้แก่ ข้อที่ 8 บันทึกข้อมูลและการตามสอบ ข้อที่ 3 วัตถุดิบทางการเกษตร และ ข้อที่ 7 สุขลักษณะส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 26.06, 47.82 และ 55.11 ตามลำดับ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลการปฏิบัติของเกษตรกรรายข้อกำหนดย่อยทั้ง 116 ข้อกำหนดจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งได้จัดทำข้อเสนอการปรับมาตรฐานเบื้องต้น ได้แก่ ถ้าเกษตรกรปฏิบัติตามข้อกำหนดรองได้ร้อยละ 100 ควรปรับเป็นข้อกำหนดหลัก และถ้าเกษตรกรปฏิบัติตามคำแนะนำได้มากกว่าร้อยละ 60 ควรปรับเป็นข้อกำหนดรอง โดยได้สอบถามความเห็นผู้ตรวจประเมิน 7 รายเพื่อให้ความคิดเห็นเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงนำข้อคิดเห็นของผู้ตรวจประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานการผลิตพืชจำนวน 3 ราย เห็นควรปรับข้อกำหนดหลัก ข้อกำหนดรอง ข้อเสนอแนะเป็น 25, 74 และ 17 ข้อกำหนดตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ข้อกำหนดตามมาตรฐาน ASEAN GAP กับ มกช.9001-2556 พบว่า มาตรฐาน มกช.9001-2556 ยังบกพร่องในรายละเอียด ได้แก่ Food Safety module 6 ข้อกำหนด, Environmental management module 12 ข้อกำหนด, Worker health, safety, and welfare module 8 ข้อกำหนด และ Produce quality module 10 ข้อกำหนด และบางข้อกำหนดได้กำหนดการปฏิบัติไว้บางส่วน ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นควรนำเสนอต่อกรมวิชาการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติเพื่อนำมาพิจารณาพร้อมในการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการผลิตพืชฉบับใหม่ประเทศไทยต่อไป

บทคัดย่อผลงาน/เรื่องย่อ

ลำดับที่ 2

เรื่อง การใช้หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของปราชญ์ชาวบ้านในเขตภาคเหนือตอนล่าง

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ตามภารกิจของกลุ่มงาน

ระยะเวลาของผลงาน 1 กุมภาพันธ์ 2558 ถึง 31 สิงหาคม 2558

ผู้ดำเนินการและสัดส่วนความรับผิดชอบ

1. นายสุรพงษ์ อนุตรโต ตำแหน่ง/สังกัด นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่มวิจัยและพัฒนา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร จังหวัดพิจิตร
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก
รับผิดชอบในฐานะ หัวหน้าโครงการ (80%)
2. นางอารีรัตน์ พระเพชร ตำแหน่ง/สังกัด ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบูรณ์
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก
รับผิดชอบในฐานะ ผู้ร่วมโครงการ (10%)
3. นายสมเพชร พรหมเมืองดี ตำแหน่ง/สังกัด ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่
รับผิดชอบในฐานะ ผู้ร่วมโครงการ (10%)

บทคัดย่อ/เรื่องย่อ

ในปัจจุบันมีเกษตรกรได้นำหลักทฤษฎีใหม่ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างหลากหลาย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลลัพธ์และแนวทางการนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ โดยการสำรวจปราชญ์ชาวบ้านในเขตภาคเหนือตอนล่าง 7 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร ตาก พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์แบบเจาะจงจำนวน 64 คน เพื่อประเมินผลลัพธ์การนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการนำหลักการดังกล่าวมาปฏิบัติมากกว่า 10 ปี ซึ่งรูปแบบที่นำไปปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นการปลูกพืชแบบผสมผสาน (ร้อยละ 84.4) รองลงมา คือ เกษตรทฤษฎีใหม่ (ร้อยละ 20.3) และ แบบเศรษฐกิจพอเพียง (ร้อยละ 18.8) ตามลำดับ เกษตรกรได้นำกิจกรรมประเภทอื่นดำเนินการร่วมอยู่ด้วย เช่น มีการเลี้ยงสัตว์ปลา ร่วมกับการปลูกพืช ซึ่งจะปรับเปลี่ยนตามสภาพพื้นที่ เมื่อพิจารณารายรับ-รายจ่าย พบว่า ก่อนที่เกษตรกรจะนำหลักการฯ มาปฏิบัติ มีประมาณการรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 4,423.40 บาทต่อปี โดยเกษตรกรในจังหวัดตาก และ เพชรบูรณ์ มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ แต่เมื่อหลังจากการนำหลักการฯ ดังกล่าวมาปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด โดยรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

31,162.40 บาทต่อปี นอกจากนี้ยังพบว่าพื้นที่ปลูกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้หลังจากนำรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

เมื่อการสอบถามเหตุผลการนำหลักการมาประยุกต์ใช้ พบว่า สาเหตุที่ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากต้องการลดความเสี่ยงเรื่องการผลิตพืช (70.3%), ต้องการความมั่นคงทางด้านอาหาร (85.9%), ต้องการผลิตของกินของใช้เองโดยไม่พึ่งพาผู้อื่น (82.8%) และต้องการเดินทางวิถีทางแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (95.3%) และเมื่อประเมินแนวทางการปฏิบัติหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจยกเว้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรยากจนซึ่งเกษตรกรเข้าใจคิดเป็น 48.4% และประเมินแนวคิดด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร ภาครัฐและผู้สนใจทั่วไป (92.2%), เคยได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ (90.5%), หลังจากทำแล้วมีรายรับมากกว่ารายจ่ายและมีเงินออมมากขึ้น (95.3%), ทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น (100%) แต่ประชาชนชาวบ้านยังมีความกังวลต่อสภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน (53.1%)

แบบสรุป

ข้อเสนอแนวคิด / วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การรับรองแหล่งผลิต GAP พืชแบบกลุ่ม ภายใต้งานตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานการตรวจรับรองแหล่งผลิต GAP พืชของกรมวิชาการเกษตร นอกจากตรวจรับรองแปลงเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคลที่ประสงค์ขอรับการรับรองแหล่งผลิตกับกรมวิชาการเกษตรแล้ว ในด้านการสนับสนุนงานตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตรได้มีการดำเนินการตรวจสอบรับรองเพื่อสนับสนุนและยกระดับสินค้าเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ แต่ปัญหาในการตรวจรับรองแหล่งผลิต GAP พืช พบว่า ผู้ตรวจรับรองไม่เพียงพอกับจำนวนเกษตรกรที่ต้องการเข้าสู่ระบบ GAP ส่งผลทำให้เกิดความล่าช้าในการตรวจรับรองแหล่งผลิต ซึ่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์วุฒิสภา (2553) ได้มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนผู้ตรวจประเมิน หรือ ส่งเสริมให้มีการรับรองแหล่งผลิตแบบกลุ่มมากขึ้น

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การรับรองแหล่งผลิต GAP พืชแบบกลุ่ม (GAP Group Certification) กรมวิชาการเกษตรได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจรับรอง โดยต้องเป็นกลุ่มเกษตรกร องค์กร หรือ นิติบุคคล ที่ปลูกพืชชนิดเดียวกันที่ขอรับรองตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ต้องเป็นกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายในเพื่อเป็นการประกันคุณภาพระบบการผลิตของกลุ่มและเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลสมาชิกให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง ซึ่งกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP พืชแบบกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกษตรกร มีเป้าหมายร่วมกัน มีแนวทางการผลิตคล้ายคลึงกันรวมตัวเพื่อทำการผลิต และกลุ่มมีความต้องการการรับรองเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของกลุ่ม และมีอำนาจต่อรองในการจำหน่ายสินค้าเกษตร หรือเป้าหมายอื่น จึงได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อประโยชน์สูงสุดในการผลิต

นโยบายระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มและบริหารจัดการร่วมกัน ทำให้ร่วมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน และ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีเงื่อนไขการเข้าร่วมแปลงใหญ่ ประกอบด้วย เป็นการรวมแปลงสินค้าชนิด

เดียวกัน สินค้าควรเป็นสินค้าหลักของเกษตรกร พื้นที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพที่จะพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจ โดยเกษตรกรสนใจ พร้อมทั้งจะพัฒนาการผลิตและการตลาดร่วมกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วการรวมตัวของเกษตรกรแปลงใหญ่ ส่วนมากเป็นการรวมกลุ่มกันเฉพาะกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ขาดความเข้มแข็งและเชื่อมโยงภายในกลุ่ม

เมื่อพิจารณาการจัดทำการรับรอง GAP พืชแบบกลุ่มที่ผ่านมา พบว่า เป็นการรับรองกลุ่มที่มีแนวคิดคล้ายกัน รวมถึงมีแรงกระตุ้นจากภายนอก เช่น ผู้รับซื้อ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันยังไม่พบกลุ่มเกษตรกรรวมตัวกันเฉพาะกิจได้รับการรับรอง GAP พืชแบบกลุ่ม ดังนั้น จึงควรทำการวิจัยหรือวิเคราะห์เพื่อจัดทำแนวทางการรับรอง GAP พืชแบบกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ แก้ปัญหาผู้ตรวจประเมินมีไม่เพียงพอ รวมถึงหาแนวทางการการปฏิบัติเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP พืชแบบกลุ่มภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดมากขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการพัฒนาเพื่อการรับรองแหล่งผลิต GAP พืชแบบกลุ่มในกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
2. กลุ่มเกษตรกรได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP แบบกลุ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่น้อย 1 กลุ่มได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP พืชแบบกลุ่มจากสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2